

آغاز جشن‌های چهل‌وهفتمین سالگرد
پیروزی انقلاب اسلامی

طلیعه فجر

❗ در طلیعه چهل و هفتمین سالروز پیروزی انقلاب اسلامی و آغاز جشن‌های دهه فجر، رهبر انقلاب اسلامی طبق روال هر ساله، صبح دیروز (شنبه ۱۱ بهمن ۱۴۰۴) با حضور در مرقد امام خمینی رحمه‌الله با آرمان‌های بنیانگذار جمهوری اسلامی تجدید میثاق کردند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای ضمن قرائت فاتحه و اقامه نماز در مرقد امام خمینی رحمه‌الله، برای روح آن امام کبیر و مجاهد و شهیدای انقلاب، علّو درجات مسئلت کردند.

میزان دسترسی به آموزش و طول تحصیل افراد یک کشور، موضوعی است که در این بعد مورد بررسی قرار می گیرد. میزونی که برای مقایسه به هر کدام از این ابعاد اختصاص می یابد یکسان بوده و می توان گفت اهمیت برای دو تعیین شاخص توسعه منابع انسانی دارند. شاخص توسعه انسانی به دوین مفهومی است که مفرد را نشان می دهد و یک بعدی این توسعه انسانی است که ضرورت آن می دارد. براساس گزارش توسعه انسانی منتشرشده در سال ۲۰۲۵

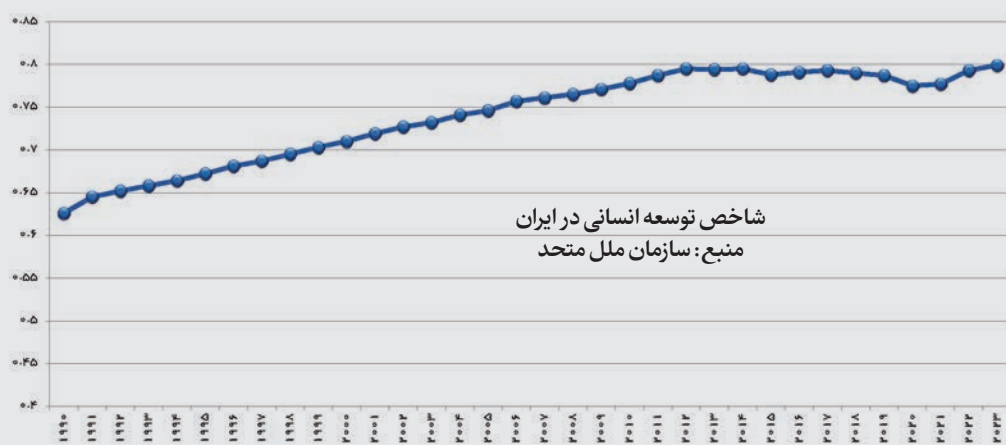
حاوی اطلاعات سال ۲۰۲۳ کشورهای جهان است، شاخص توسعه انسانی جمهوری اسلامی ایران باثبات مقدار ۰.۷۷۹ به رتبه ۷۵ در میان ۱۹۳ کشور قرار گرفته و در دهه «توسعه انسانی بالا» طبقه بندی می شود. این شاخص در بازه زمانی ۱۹۹۰ تا ۲۰۲۳، ۶.۲۶، ۰.۷۹۹، افزایش یافته است که بیانگر رشدی معادل ۲۹ درصد در طول سه دهه گذشته است.

در جدیدترین گزارش این سازمان که چندی قبل منتشر شده است ایران در گروه کشورهای High human development، یعنی توسعه انسانی بالا دسته بندی شده است.

براساس این گزارش، شاخص توسعه انسانی ایران یک سال قبل از انقلاب اسلامی ۰.۴۲۷، بوده است و این رقم در سال های بعد از انقلاب افزایش یافته است.

با افزایش شاخص توسعه انسانی ایران، جایگاه ایران در رده بندی جهانی از این نظر نیز ارتقا یافته است. ایران در سال ۱۹۷۹ از نظر توسعه انسانی در میان ۱۸۲ کشور جهان رتبه ۱۰ را به خود اختصاص داده بود اما در آخرین گزارش سازمان ملل که مربوط به سال ۲۰۳۳ است، رتبه ایران ۷۵ شده است.

بر اساس تقسیم بندی سازمان ملل ایران از نظر اول انقلاب در میان کشورهای قرار داشت که دارای توسعه انسانی پایین بودند اما در حال حاضر بین کشورهای دارای توسعه انسانی بالا قرار گرفته است. این سازمان کشورها را از نظر توسعه انسانی در ۴ گروه دارای توسعه انسانی بسیار بالا، دارای توسعه انسانی بالا، دارای توسعه انسانی متوسط و دارای توسعه انسانی پایین قرار داده است.

شاخص توسعه انسانی (HDI) که مخفف عبارت Human Development Index است، شاخصی برای اندازه‌گیری چند معیار مختلف در مورد کشورها بوده و آن‌ها را از نظر مواردی مانند سطح بهداشت، دسترسی به آموزش، تعادل میان کار و زندگی و... بررسی می‌کند. این شاخص برای اندازه‌گیری این شاخص سعی شده تأثیر موارد مبتنی بر ثروت را نادیده گرفته و کشورها را از نظر فاکتورهای کیفی سنجید.

آمارهای مربوط به این شاخص به صورت سالانه توسط سازمان ملل متحد محاسبه می‌شود.

۴- ابعاد این شاخص

در بررسی شاخص توسعه انسانی در کشورهای مختلف، ۳ بعد اصلی به عنوان محوریت کار در نظر گرفته می شود. این ۳ بعد عبارتند از:

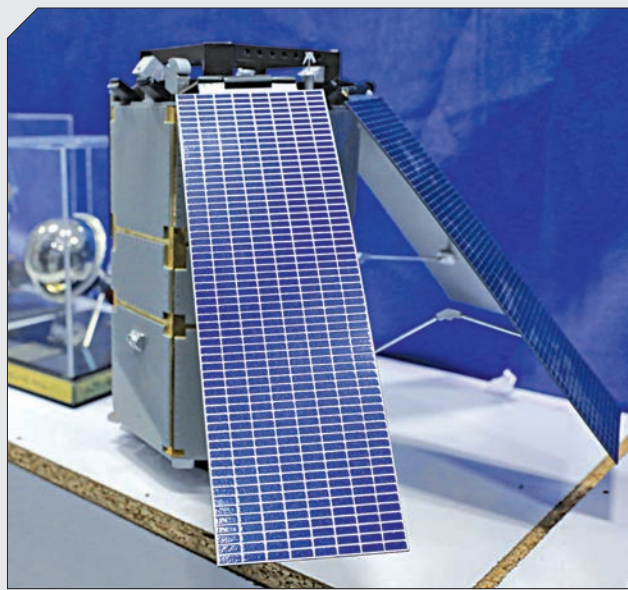
۱. سلامت زندگی و طول عمر
۲. استاندارد زندگی
۳. دسترسی به آموزش

برای اندازه گیری این شاخص از مفهوم امید به زندگی کمک گرفته می شود.

۲. استاندارد زندگی

برای اینکه کشورها را از نظر استاندارد زندگی بررسی کنند، فاکتور میزان درآمد ناخالص ملی (GNI) اهمیت بالایی پیدا می کند و کشورها بر این اساس سنجیده می شوند.

۳. دسترسی به آموزش

چرا خبرهای سیاسی زودتر از آمار بازار را تکان می‌دهد؟

گزارش

بازارهای ایران سال‌هاست آموخته‌اند تحولات سیاسی و نظامی منطقه را جدی‌تر از شاخص‌های اقتصادی بگیرند؛ نتیجه، شکل‌گیری انتظاراتی است که خود به عامل نوسان تبدیل می‌شود. تجربه اقتصاد ایران نشان می‌دهد بازارها بیش از آنکه به متغیرهای واقعی مانند تورم، رشد اقتصادی یا تراز تجاری واکنش نشان دهند، اسیر اخبار سیاسی، تحولات امنیتی و حتی شایعات می‌شوند. از جنگ‌های منطقه‌ای تا تنش‌های دیپلماتیک، هر شوک سیاسی می‌تواند پیش از آنکه اثری واقعی بر اقتصاد بگذارد، موجی از انتظارات روانی ایجاد کند؛ موجی که گاه خود به عامل اصلی نوسان قیمت‌ها تبدیل می‌شود.

بازارهایی که با خبر نفس می‌کشند

در ادبیات اقتصاد کلاسیک، فرض بر آن است که بازارها براساس داده‌های واقعی و اطلاعات بنیادی تصمیم می‌گیرند؛ اما در اقتصاد ایران، این فرض سال‌هاست که جای خود را به واقعیتی متفاوت داده است. بازار ارز، طلا، سهام و حتی مسکن، بیش از آنکه به گزارش‌های آماری واکنش نشان دهند، به تیت‌ر اخبار سیاسی و امنیتی حساس هستند. این حساسیت، نه پدیده‌ای مقطعی، بلکه نتیجه تاریخی از تکرار شوک‌های سیاسی و نظامی در محیط پیرامونی ایران است.

از دهه ۱۳۵۰ تاکنون، اقتصاد ایران همواره در معرض رویدادهای سیاسی بزرگ بوده است: انقلاب، جنگ هشت‌ساله، تحریم‌های

چندلایه، مناقشات منطقه‌ای و تنش‌های مستمر با قدرت‌های جهانی. این توالی رویدادها، ذهنیت فعالان اقتصادی را به‌گونه‌ای شکل داده که «خبر بد» همواره محتمل‌تر از «سناریوی عادی» تلقی می‌شود. در چنین فضایی، بازار به جای تحلیل داده، به پیش‌دستی روانی روی می‌آورد. برای مثال، در بسیاری از مقاطع، بدون آنکه تغییری در عرضه ارز یا سیاست‌های پولی رخ دهد، صرف انتشار اخباری درباره افزایش تنش در خلیج فارس، حمله به یک پایگاه نظامی در منطقه یا تهدید تحریم‌های جدید، باعث جهش نرخ ارز شده است. این واکنش‌ها، بیش از آنکه مبتنی بر اثر واقعی رویداد باشند، ناشی از «انتظارات بدبینانه» ای هستند که در حافظه تاریخی بازار نهاده شده‌اند.

درواقع، بازار ایران به مرور آموخته است که تحولات سیاسی می‌توانند به سرعت مسیر سیاست‌گذاری اقتصادی را تغییر دهند؛ از محدودیت‌های ارزی گرفته تا اختلال در صادرات نفت یا نقل و انتقال مالی. بنابراین، فعال اقتصادی ترجیح می‌دهد پیش از وقوع رویداد واقعی، موقعیت خود را تغییر دهد؛ حتی اگر آن رویداد هرگز رخ ندهد.

از جنگ تحمیلی تا تنش‌های منطقه‌ای؛ حافظه تاریخی بازار

برای درک ریشه‌های این رفتار، باید به عقب بازگشت. جنگ ایران و عراق، نخستین تجربه گسترده اقتصاد ایران با شوک نظامی بود. در آن دوران، نااطمینانی نسبت به آینده، کمبود کالا و اختلال در درآمد‌های نفتی، ذهنیت «اقتصاد در وضعیت اضطرار» را در جامعه تثبیت کرد. پس از جنگ نیز، هرچند بازسازی آغاز شد، اما خاطره نااطمینانی از ذهن بازار پاک نشد.

مصری معتقد است که اقدامات دیپلماتیک عربی و اسلامی برای خنثی کردن یا به تأخیر انداختن اقدام نظامی احتمالی آمریکا علیه ایران اهمیت بالایی دارد. او کشورهای خلیج فارس را به گسترش روابط اقتصادی و سیاسی خود با دیگر کشورهای در منطقه دعوت می‌کند تا وابستگی به یک قدرت واحد کاهش یابد و از ایجاد حس «قدرت بیش از حد» جلوگیری شود که ممکن است واکنش‌گرا را به اتخاذ سیاست‌های تهاجمی تر علیه کشورهای منطقه به بارنامه‌هایش همسو نیستند، تحریک کند. مصری نتیجه می‌گیرد که شرایط فعلی یک چالش جدی برای اقتصاد خلیج فارس، امنیت مسیرهای دریایی، ثبات قیمت نفت و کارایی توافقات استراتژیک به شمار می‌رود، به‌ویژه با توجه به تعهدات مالی سنگین این کشورها به آمریکا که به صدها میلیارد دلار می‌رسد.

آثار تنش‌ها بر بازارهای جهانی و اقتصاد خلیج فارس مصطفی یوسف، کارشناس اقتصاد سیاسی نیز توضیح می‌دهد که تنش‌های اخیر و اظهارات مقامات آمریکایی درباره ایران- که به اصطلاح «حاشیه جنگ» تعبیر می‌شوند، اثرات فوری خود

وزن بیشتری در تصمیم‌گیری‌ها دارد؛ حتی اگر احتمال وقوع آن پایین باشد.

شایعه، سناریو و پیش‌خور شدن بحران‌ها

یکی از ویژگی‌های بازار ایران، پیش‌خور شدن بحران‌هاست. به این معنا که بازار، نه تنها به رویدادهای واقعی، بلکه به شایعات و سناریوهای فرضی نیز واکنش نشان می‌دهد. در بسیاری از مقاطع، تهاپک خبر تأیید نشده یا تحلیل بدبینانه در شبکه‌های اجتماعی کافی است تا موجی از تقاضای هیجانی شکل بگیرد. این پدیده، به‌ویژه در بازار ارز و طلا، به‌وضوح دیده می‌شود. شایعه بسته شدن یک تنگه، حمله احتمالی، یا حتی تعلیق یک مذاکره، می‌تواند باعث افزایش قیمت‌ها شود؛ افزایشی که گاه هیچ پشتوانه اقتصادی ندارد. اما همین افزایش، خود به عامل تقویت‌کننده انتظارات تئوری تبدیل می‌شود و چرخه‌ای معیوب را شکل می‌دهد.

در چنین شرایطی، مرز میان «خبر» و «تحلیل» مخدوش می‌شود. بازار، به جای تفکیک اطلاعات معتبر از گمانه‌زنی‌ها، همه را در یک سبد قرار می‌دهد. نتیجه آن است که واکنش‌ها اغلب بیش از حد و ناپایدارند؛ جهش‌های ناگهانی که به همان سرعت نیز می‌توانند اصلاح شوند. اما هزینه بی‌ثباتی را به اقتصاد تحمیل می‌کنند. از منظر سیاست‌گذاری، این وضعیت کار را دشوارتر می‌کند. حتی اگر متغیرهای واقعی اقتصاد در مسیر باثباتی قرار داشته باشند، انتظارات روانی می‌توانند مسیر بازار را منحرف کنند. به بیان دیگر، سیاست‌گذار نه تنها باید اقتصاد را مدیریت کند، بلکه باید با «ذهنیت بازار» نیز مواجه شود؛ ذهنیتی که محصول دهه‌ها تجربه نااطمینانی سیاسی است.

مهار انتظارات؛ حلقه مفقوده سیاست‌گذاری اقتصادی

بسیاری از کارشناسان معتقدند بدون مدیریت انتظارات روانی، هیچ سیاست اقتصادی به‌طور کامل موفق نخواهد شد. دکتر محمدرضا واطفی، کارشناس اقتصاد سیاسی، در این باره می‌گوید:

«در اقتصاد ایران، تحولات سیاسی و نظامی منطقه نقش یک متغیر پیش‌نگر را بازی می‌کنند. بازار قبل از آنکه اثر واقعی این تحولات را ببیند، واکنش نشان می‌دهد. اگر سیاست‌گذار نتواند روایت معتبر و به‌موقع ارائه دهد، شایعه جای واقعیت را می‌گیرد و انتظارات، خود به عامل تورم و بی‌ثباتی تبدیل می‌شود.» به اعتقاد او، شفافیت، ارتباط مؤثر با افکار عمومی و کاهش فاصله میان خبر رسمی و ادراک بازار، از ابزارهای کلیدی مهار این انتظارات است. تجربه کشورهای درگیر تنش‌های ژئوپلیتیک نشان می‌دهد که سکوت یا تأخیر در اطلاع‌رسانی، معمولاً به تشدید واکنش‌های هیجانی منجر می‌شود.

در نهایت، باید پذیرفت که بازار ایران، محصول یک تاریخ خاص است؛ تاریخی که در آن سیاست و امنیت، همواره سایه‌ای سنگین بر اقتصاد داشته‌اند. تا زمانی که این واقعیت در سیاست‌گذاری به رسمیت شناخته نشود، بازار همچنان پیش از داده‌ها، به خبر و شایعه واکنش نشان خواهد داد. مدیریت اقتصاد، در چنین شرایطی، بدون مدیریت انتظارات روانی، ممکن نیست.

بازار ایران به مرور آموخته است که تحولات سیاسی می‌توانند به سرعت مسیر سیاست‌گذاری اقتصادی را تغییر دهند؛ از محدودیت‌های ارزی گرفته تا اختلال در صادرات نفت یا نقل و انتقال مالی. بنابراین، فعال اقتصادی ترجیح می‌دهد پیش از وقوع رویداد واقعی، موقعیت خود را تغییر دهد؛ حتی اگر آن رویداد هرگز رخ ندهد

هرگونه افزایش قیمت خودرو بدون مجوز غیرقانونی است

نماینده مجلس گفت: طبق قوانین، هرگونه تغییر قیمت باید با مجوز دستگاه‌های حاکمیتی انجام شود. این موضوع تحت نظارت شورای رقابت و وزارت صمت است و هرگونه افزایش قیمت باید طبق مسیر قانونی باشد.

نصرالله پژمان‌فر، نماینده مردم استان خراسان رضوی و رئیس کمیسیون اصل نود در مجلس شورای اسلامی در رابطه با افزایش قیمت کالاهای مورد نیاز گفت: در ارتباط با فروش کالاهایی که مورد نیاز مردم است، ما در قوانین داریم که افزایش قیمت‌ها باید بر اساس مجوزهایی انجام شود که دستگاه‌های حاکمیتی در آن حضور دارند. از جمله این موارد، قیمت خودرو است. قیمت خودرو به دلیل انحصاری بودن تولید در کشور، تحت نظارت شورای رقابت و وزارت صنعت و معدن است که مستقیماً مسئول این موضوع هستند. این دستگاه‌ها باید مسیر قانونی افزایش قیمت را طی کنند تا اقدام قانونی انجام شود.

قیمت‌گذاری خارج از مسیر قانونی

وی درباره وضعیت غلط امروز ایران خودرو گفت: متأسفانه در حال حاضر با وضعیتی روبه‌رو هستیم که ریشه آن به سوءمدیریت در ایران خودرو برمی‌گردد. برخلاف آنچه اعلام می‌شود، از نظر کمیسیون اصل نود، واگذاری مدیریت این شرکت به بخش خصوصی از مسیر قانونی انجام نشده و مدیریت فعلی و جهات قانونی ندارد. نادیده گرفتن این موضوع باعث می‌شود تصمیماتی مانند افزایش قیمت، بدون طی مراحل قانونی و به‌صورت خودسرانه گرفته شود؛ اقدامی که به معنای برخورد یک‌طرفه با افکار عمومی و تضییع حقوق مردم است و به هیچ وجه قابل قبول نیست.

هشدار مجلس به خودروسازان

نصرالله پژمان‌فر در پایان تأکید داشت: ما حتماً در کمیسیون اصل نود این موضوع را پیگیری خواهیم کرد و انتظار داریم دستگاه‌های امنیتی و نظارتی با کسانیکه چنین اقداماتی انجام داده‌اند، برخورد قضایی داشته باشند. وزارت صنعت و معدن نیز باید جلوی این اقدامات غیرقانونی را بگیرد. بنده به عنوان یک نهاد نظارتی اعلام می‌کنم که هرگونه اقدام خودروسازها در افزایش قیمت، غیرقانونی است و حتماً از تمام ظرفیت کمیسیون برای جلوگیری از این اقدامات استفاده خواهیم کرد.

بازی خودروسازان با بازار تمام شد؛ نوبت شفافیت و رقابت است

نماینده مردم صومعه‌سرا، با اشاره به التهابات اخیر در بازار، بر لزوم اجرای بی‌دریغ مصوبات مجلس برای شکستن انحصار و مهار قیمت‌ها تأکید کرد.

سعید رحمت‌زاده نشتیری، نماینده مردم صومعه‌سرا با اشاره به التهابات اخیر در بازار، بر لزوم اجرای بی‌دریغ مصوبات مجلس برای شکستن انحصار و مهار قیمت‌ها تأکید کرد.

وی با بیان اینکه دیگر دوران شوخی با بازار و بازی با معیشت و روح و روان مردم به سر آمده است، اظهار داشت: مجلس در دو سال گذشته، ابزارهای قانونی لازم برای ایجاد تحول در بازار خودرو و پایان بخشیدن به رفتارهای انحصاری را فراهم نموده است و دولت موظف به پیگیری و انجام آنهاست و از این پس بر اجرای دقیق آنها نظارت خواهد شد. رحمت‌زاده به مهم‌ترین مصوبات و اقدامات اخیر اشاره کرد: علیرغم مصوبات مجلس در سال گذشته، متأسفانه کمتر از ۱۰۰ هزار خودرو وارد کشور شده است. !!

رئیس فراکسیون نظارت بر مناطق آزاد و ویژه اقتصادی مجلس شورای اسلامی با اشاره به ظرفیت منحصر به فرد این مناطق، خاطر نشان کرد: بر اساس مصوبات جدید، مسیر واردات خودرو از کانال مناطق آزاد با تعرفه‌های ترجیحی، برای تأمین بخشی از نیاز بازار و ایجاد رقابت مؤثر، هموار شده است. این یک اقدام عملی برای افزایش عرضه و ایجاد تعادل است. رحمت‌زاده افزود: طرح مالیات بر سوداگری که توسط مجلس به تصویب رسید، به‌طور ویژه بازارهای حساسی مانند خودرو را هدف قرار داده است. این قانون، ابزار کارآمدی برای مقابله با افزایش‌های قیمتی کاذب و سفته‌بازی است و کمیسیون اقتصادی بر اجرای جدی آن اصرار دارد.

وی با تأکید بر ضرورت شفافیت، گفت: خودروسازان موظفند تا جزئیات هزینه‌های تولید و دلایل افزایش قیمت را به‌طور شفاف برای نهادهای ناظر و حتی افکار عمومی تشریح کنند. اعتماد مردم زمانی بازمی‌گردد که قیمت‌گذاری از حالت مال‌باله با افزایش‌های قیمتی کاذب و سفته‌بازی رئیس فراکسیون نظارت بر مناطق آزاد در ادامه هشدار داد: اگر خودروسازان داخلی به‌صورت داوطلبانه به سمت تعدیل قیمت‌ها، بهبود کیفیت و رعایت حقوق مصرف‌کننده حرکت نکنند، مکانیسم‌های رقابتی که مجلس تصویب کرده، به‌طور خودکار تأثیر خود را خواهد گذاشت. ورود خودرو از مسیرهای قانونی مانند مناطق آزاد، انتخاب‌های بیشتری پیش روی مردم خواهد گذاشت.

نماینده مردم صومعه‌سرا در مجلس در پایان تصریح کرد: ما موریت اصلی ما در کمیسیون اقتصادی مجلس، حمایت از تولید رقابت‌پذیر و مصرف‌کننده‌محور است، نه حفظ انحصارهای غیرکارآمد. برنامه‌های مجلس برای آرامش بخشیدن به بازار خودرو و جلوگیری از سرایت تلاطم آن به بازارها و بخش‌های اقتصادی دیگر، کاملاً جدی است تا دولت را موظف به اجرای وظایف و تکالیف قانونی خود نماید.

رادر بازارهای جهانی نشان داده‌اند.

بازار طلا شاهد افزایش شدید قیمت‌ها بوده و هر اونس آن از مرز ۵۳۰۰ دلار گذشته است که ناشی از افزایش عدم اطمینان و نگرانی در بازارهای جهانی است (البته امروز کمی نوسان داشته و حدود یکصد

تا دویست تومان کاهش یافته است). یوسف این وضعیت را به کاهش تدریجی اعتماد به دلار نسبت می‌دهد، ناشی از سیاست‌های تحریم‌آمیز دونالد ترامپ، از جمله فشار بر جروم پاول، رئیس فدرال رزرو، درباره نرخ بهره، تهدید به حمله نظامی علیه ایران و تشدید تنش با متحدان سنتی آمریکا مانند یونان، آلمان، فرانسه، هلند و حتی کانادا. به گفته وی، این سیاست‌ها بسیاری از کشورهای غربی را وادار کرده تا اتحادهای اقتصادی خود را بازتنظیم کنند و روابط خود با چین را تقویت نمایند، امری که باعث پیچیده‌تر شدن وضعیت نظام مالی غربی شده است. نتیجه این روند، گرایش سرمایه‌گذاران به دارایی‌های امن مانند طلا و سایر سرمایه‌گذاری‌هایی است که کمتر تحت تأثیر مستقیم سیاست‌های آمریکا قرار دارند.

لزم خروج عرب‌ها از دارایی‌های آمریکا

یوسف تأکید می‌کند که کشورهای خلیج فارس نیز از این تحولات مصون نیستند؛ وابستگی ارزهای این کشورها به دلار، آن‌ها را در برابر نوسانات اعتماد به اقتصاد آمریکا آسیب‌پذیر می‌کند. علاوه بر این، صندوق‌های ثروت دولتی خلیج فارس که بخش عمده‌ای از سرمایه‌های خود را در دارایی‌های مالی آمریکا سرمایه‌گذاری کرده‌اند، مستقیماً تحت تأثیر هرگونه افت بازارهای بورس ناشی از تشدید تنش‌ها قرار می‌گیرند.

در صورتی که بحران با ایران به ابعاد گسترده‌تری کشیده شود، این امر می‌تواند خسارات بزرگی به دنبال داشته باشد و برنامه‌های تئوی اقتصاد خلیج فارس، خلیج فارس، که به ثبات مالی و سرمایه‌گذاری وابسته است، را تهدید کند.

به گفته یوسف، در چنین شرایطی ضروری است که کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس نوعی «خروج نسبی» از دارایی‌ها مرتبط با اقتصاد آمریکا را آغاز کنند و هم‌زمان تنوع در شرکات‌های سرمایه‌گذاری خود، چه با چین و چه با کشورهای اروپایی مستقل، افزایش دهند تا توازن استراتژیک در برتقوی سرمایه‌ای خود ایجاد کنند.

سرمایه‌زین عرب‌ها در آزمون «هرمز»

تنگه هرمز نقش تعیین‌کننده‌ای در بازار انرژی دارد و دارایی‌های عرب‌ها با تحولات منطقه‌ای در کشمکش است.

در شرایطی که ایران در پاسخ به تهدیدهای نظامی آمریکا تهدید به بستن تنگه هرمز کرده است، این تنگه به عنوان یکی از مهم‌ترین گذرگاه‌های انرژی جهان، از نظر اقتصادی و امنیتی اهمیت ویژه‌ای پیدا کرده است.

این گذرگاه که حدود ۲۰ درصد نفت دریایی جهان از آن عبور می‌کند، نقش راهبردی برای ثبات اقتصادی منطقه و جهان دارد و کشورهای خلیج (فارس) و شرکای تجاری مهم آن‌ها از جمله چین، هند، ژاپن و کره جنوبی، به آن وابسته‌اند.

کارشناسان اقتصادی اروپایی و آمریکایی طی روزهای گذشته پیش‌بینی کرده‌اند، در صورت هرگونه اختلال در عبور نفت از این مسیر، قیمت هر بشکه نفت می‌تواند به بالای ۱۲۰ دلار برسد.

آن‌ها می‌گویند چنین وضعیتی می‌تواند تجربه‌ای مشابه بحران نفتی دهه ۱۹۷۰ ایجاد کند و هزینه‌بیمه کشتی‌ها برای عبور از تنگه را نیز به شدت افزایش دهد و نرخ بیمه خطرات جنگ از ۰.۲ تا ۰.۵ درصد افزایش یافته و ده‌ها هزار دلار به هزینه هر محموله اضافه می‌شود.

وابستگی اقتصادی و راهبردی اعراب به خلیج فارس اقتصاد کشورهای حوزه خلیج فارس به شدت به صادرات نفت و گاز وابسته است و هرگونه اختلال می‌تواند بر بودجه‌های دولتی و درآمد‌های ارزی آن‌گذار باشد. ظرفیت خطوط لوله عرب‌ها هم به تأیید خودشان محدود است؛ به‌طور مثال، خط لوله شرق-غرب عربستان حدود پنج میلیون بشکه و خط حبشان-الفجیره امارات حدود ۱.۵ میلیون بشکه در روز ظرفیت دارد، در حالی که روزانه بین ۱۵ تا ۲۱ میلیون بشکه نفت از طریق تنگه هرمز عبور می‌کند. این یعنی هرگونه اختلال می‌تواند بخش بزرگی از صادرات راتحت تأثیر قرار دهد و کسری بودجه کشورهای حمله‌گريستان را افزایش دهد؛ به‌خصوص طبق پیش‌بینی سایت فطری، کسری مالی عربستان در سال ۲۰۲۶ ممکن است به ۵.۶ درصد از تولید ناخالص داخلی برسد از همین رو سرمایه‌گذاری خارجی مستقیم که ستون اصلی برنامه‌های تنوع اقتصادی منطقه است، می‌تواند تحت تأثیر تنش‌های

ژئوپلیتیکی قرار گیرد.

طبق گزارش «العربی الجدید»، ۳۹ درصد از سرمایه‌گذاران بین‌المللی، این تنش‌ها را یکی از سه ریسک اصلی تهدیدکننده سرمایه‌گذاری در منطقه طی سه سال آینده می‌دانند؛ رقمی که نسبت به سال گذشته افزایش یافته است.

رائد المصری، کارشناس عرب اقتصاد سیاسی می‌گوید که تحولات ژئوپلیتیکی اخیر، نقطه‌ای راهبردی در مسیر سیاست‌های اقتصادی کشورهای خلیج فارس محسوب می‌شوند. به گفته المصری، این اهمیت به‌ویژه در شرایط توافقات استراتژیک است که این کشورها در دوران ریاست جمهوری دونالد ترامپ با آمریکا امضا کرده‌اند. المصری می‌دهد که سیاست‌های فعلی آمریکا که منطقه را به آسانه تنش‌های شدید نظامی می‌برد، امنیت مسیرهای حیاتی دریایی مانند تنگه هرمز و باب‌المندب را تهدید می‌کند و احتمال وقوع یک جنگ مستقیم با ایران را افزایش می‌دهد. او معتقد است که تجمع ناوگان‌ها و تشدید تنش‌های نظامی اثر مثبتی ندارد و به‌طور مستقیم بر امنیت انرژی، زنجیره تأمین جهانی و هزینه‌های انرژی در سطح منطقه و جهان تأثیری می‌گذارد.

اداری لغو شده است و در نتیجه، ایران خودرو مجوز قانونی برای اعلام قیمت‌های جدید نداشته است.

سازمان بازرسی کل کشور همچنین تصمیم به متوقف کردن اعلام قیمت‌های جدید ایران خودرو گرفت. به دنبال این اقدام، مدیران ایران خودرو برای پاسخگویی به سازمان بازرسی احضار شدند و در نهایت اعلام قیمت‌ها به طور موقت متوقف شد. توقف نماد معاملاتی ایران خودرو در کدال و اقدامات تعزیراتی در پی مخالفت وزارت صمت و سازمان بازرسی، نماد معاملاتی ایران خودرو در سامانه کدال متوقف شد.

همچنین، سید یاسر رایگانی، سخنگوی سازمان تعزیرات حکومتی، نیز اعلام کرد شرکت ایران خودرو مکلف است که نسبت به حذف آگهی فروش با قیمت جدید از تمام سایت‌ها و تارنما اقدام نماید و عدم حذف به منزله فروش بالاتر از نرخ مصوب و مصداق گران‌فروشی است و با آن برخورد قانونی خواهد شد.

تحقیقات در حال انجام و آینده قیمت‌ها

با توجه به این که ایران خودرو هیچ‌گونه مجوز قانونی برای اعلام قیمت‌های جدید نداشته است، بررسی‌های قضائی و اقتصادی در جریان است و هنوز مشخص نیست که آیا این افزایش قیمت‌ها تأیید می‌شود یا خیر؟

در این میان، دادستانی تهران نیز ورود کرده و دستور داده است که سایت فروش ایران خودرو تا زمان هماهنگی قیمت‌ها با مراجع ذی صلاح بسته شود. این دستور قضائی بیان می‌کند که ایران خودرو تا زمان تأیید قیمت‌ها توسط مراجع قانونی اجازه فروش خودروها را نخواهد داشت.

در همین راستا، احمد ششانیان، معاون بازرسی و نظارت بر کالاهای سرمایه‌ای ا سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان، تأکید کرد که ایران خودرو باید مستندات خود را برای تأیید افزایش قیمت‌ها به سازمان حمایت ارسال کند تا پس از بررسی‌ها و محاسبات دقیق، قیمت‌های جدید به‌طور رسمی اعلام شود.

شانیان همچنین اظهار کرد که این فرآیند باید به‌طور قانونی و طبق ضوابط شورای رقابت و هیات تعیین قیمت‌ها انجام شود.

سؤالات بی پاسخ و آینده نامعلوم

در حال حاضر، ابهامات زیادی در خصوص آینده قیمت‌ها و نتیجه نهایی بررسی‌ها وجود دارد. مراجع ذی صلاح همچنان بر این باورند که افزایش قیمت‌های

ایران خودرو بدون طی کردن فرآیند قانونی صورت گرفته است و باید برای تأیید نهایی، مراحل قانونی مورد بررسی قرار گیرد. مردم اکنون در انتظارند تا ببینند که آیا این افزایش قیمت‌ها در نهایت تأیید خواهد شد یا اینکه دولت و مراجع نظارتی به مداخله‌های خود ادامه خواهند داد.

در هر صورت، سؤال بزرگ این است که آیا قیمت خودروهای ایران خودرو پس از این بررسی‌ها افزایش خواهد یافت و یا اینکه شرکت خودروساز باید به قیمت‌های قبلی بازگردد؟ این موضوع همچنان در هاله‌ای از ابهام قرار دارد و باید منتظر تصمیم نهایی مراجع قضائی و وزارت صمت ماند.

آیا قیمت‌های ایران خودرو تغییر می‌کند؟

گزارش

با توجه به ورود مراجع ذی‌صلاح به افزایش قیمت‌های غیرقانونی ایران خودرو و دستور دادستانی برای توقف آن، مردم در انتظارند که بالاخره قیمت محصولات این خودروساز چه تغییری خواهد کرد.

در روزهای اخیر، خبر افزایش قیمت محصولات شرکت ایران خودرو برای سومین بار در سال جاری، با واکنش‌های گسترده از سوی مردم و مراجع ذی صلاح روبه‌رو شده است. این افزایش قیمت که به تاریخ ۷ بهمن ماه توسط این شرکت به بورس اعلام شد، با واکنش‌های مختلفی از جمله وزارت صنعت، معدن و تجارت (صمت)، سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان و حتی دادستانی تهران مواجه گردید.

افزایش قیمت‌های ایران خودرو یک تغییر قابل توجه در قیمت‌ها در این تغییرات، قیمت برخی محصولات این شرکت بیش از ۴۰۰ میلیون تومان افزایش پیدا کرده است برخی مدل‌ها مانند هایما افزایش قیمتی بیش از یک میلیارد تومان را تجربه کرده‌اند. این افزایش قیمت‌ها در حالی صورت گرفته که هنوز هیچ تأییدیه‌ای از سوی مراجع ذی‌صلاح برای آن صادر نشده است.

سازمان بازرسی کل کشور، نیز اعلام کرد که مسئولیت تعیین ضوابط قیمت‌گذاری کالاهای تولید داخل انحصاری، به‌ویژه خودرو، بر عهده شورای رقابت است.

طبق قانون، قیمت‌های پیشنهادی باید از سوی سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان مورد بررسی قرار گیرند و پس از تأیید آن‌ها، به‌صورت رسمی به بورس اعلام شود.

میرمحمدی افزود که ایران خودرو دو بار در سال جاری درخواست افزایش قیمت خود را به سازمان حمایت

ارسال کرده بود که هر دو بار با مخالفت این سازمان روبرو شد. وی تصریح کرد که این افزایش قیمت‌ها خلاف مقررات بوده و ایران خودرو بر اساس دستور موقت دیوان عدالت اداری اقدام به اعلام

قیمت‌های جدید کرده است. باین حال، دستور موقت دیوان عدالت

واکنش وزارت صمت: افزایش قیمت ایران خودرو تأیید نمی‌شود

پس از اعلام افزایش قیمت‌ها، عزت‌الله زارعی، سخنگوی وزارت صمت، معدن و تجارت (صمت)، به سرعت واکنش نشان داد و تأکید کرد که این افزایش قیمت‌ها بدون مجوز از مراجع ذی‌صلاح بوده است. وی همچنین افزود که وزارت صمت هیچ‌گونه پیشنهادی از سوی ایران خودرو برای افزایش قیمت محصولات دریافت نکرده و این اقدام خودروساز را تأیید نمی‌کند.

سخنگوی وزارت صمت همچنین از ارسال نامه‌ای به بورس خبر داد و از این نهاد خواست تا فروش محصولات ایران خودرو با قیمت‌های جدید را متوقف کند.

زارعی همچنین اعلام کرد که افزایش قیمت‌ها باید مطابق با قوانین و فرآیندهای قانونی صورت گیرد. در غیر این صورت، پرونده تعزیراتی برای ایران خودرو تشکیل خواهد شد.

این اظهارات وزارت صمت در حالی است که عادل پیرمحمدی مدیرعامل ایران خودرو در نامه‌ای به سازمان بورس در مورخ هشتم بهمن اعلام کرد که تصمیم و رفتار شرکت ایران خودرو در افزایش قیمت‌ها قانونی است.

ورود سازمان بازرسی کل کشور و توقف افزایش قیمت‌ها

هم‌زمان با انتقادات وزارت صمت، اشکان میرمحمدی، سخنگوی

بازآرایی بریکسی‌ها با محوریت ایران مقابل آمریکا

کشورهای عضو بریکس با تمرکز بر کردیورهای بین‌المللی و لجستیک چندوجهی در حال بازآرایی زیرساخت حمل‌ونقل خود هستند؛ کردیور شمال-جنوب و دریای شمال به عنوان ستون‌های اصلی شبکه‌ای استراتژیک برای تسهیل تجارت و حرکت افراد در جنوب جهانی شناخته می‌شوند.

کشورهای عضو بریکس، در چارچوب «جنوب جهانی»، در حال بازنگری و بازآرایی زیرساخت‌های حمل‌ونقل خود هستند. تمرکز این بازآرایی بر کردیورهای بین‌المللی، لجستیک چندوجهی و دیجیتالی سازی سامانه‌ها است؛ اقدامی که می‌تواند جریان‌های تجاری را تسهیل و وابستگی به مسیرها و زیرساخت‌های محدود را کاهش دهد.

در اجلاس کاران ۲۰۲۴، سران بریکس بر اهمیت استفاده یکپارچه از ظرفیت‌های حمل‌ونقل برای ایجاد سیستمی پایدار تأکید کردند. در این چارچوب، ایجاد یک سکوی لجستیکی مشترک در دستور کار است؛ سکویی که با تجمیع اطلاعات مسیرهای مسافری و باری کشورهای عضو، امکان طراحی مسیرهای بهینه از نظر زمان و هزینه را فراهم می‌آورد. کارشناسان تأکید می‌کنند که این سکوی لجستیکی بر هماهنگی و بهره‌وری از زیرساخت‌های موجود تمرکز دارد و هدف آن اتصال مجازی کردیورهای ملی و منطقه‌ای، از جمله ابتکار کمربند و جاده (BRI) و کریدور شمال-جنوب (INSTC)، است.

نلی سمینووا، پژوهشگر مؤسسه شرق‌شناسی روسیه، معتقد است؛ا هسته این سکوی دیجیتالی مجموعه‌ای از استانداردهای فنی، رابط‌های دیجیتالی و قواعد تبادل داده خواهد بود تا سامانه‌های زررو، رهگیری و ترخیص کالا در کشورهای عضو بتوانند به‌تعمامل کنند.

اریک اسکالونا اکیلار، دانشیار دانشگاه برناردو اوپه‌گینز شیلی، نیز بر شکل‌گیری یک مدل فدرالی با تعامل پذیری سامانه‌های ملی و خصوصی تأکید می‌کند و معتقد است که تمرکز کار بر یک پلتفرم متمرکز، ماهیت اجتماعی بریکس را نادیده می‌گیرد.

علاوه بر سکوی دیجیتالی، ایجاد هاب‌های لجستیکی نیز در دستور کار قرار دارد. این هاب‌ها شامل انبارها، مراکز ترانزیت، مناطق گمرکی و واحدهای تولیدی هستند که تمرکز و توزیع جریان کالا را ممکن می‌سازند.

از جمله پروژه‌های مطرح، بررسی پایانه‌گلات در مصر است؛ کشوری که روسیه بزرگ‌ترین تأمین‌کننده کدم آن به‌شمار می‌رود. کارشناسان معتقدند که چالش اصلی این هم‌کاری نیز زیرساخت فیزیکی یک معماره نوپا و قواعد مشترک، از جمله هماهنگی تعرفه‌ها، تسهیل ترخیصات گمرکی و تسویه‌بازرهای مالی است. در حوزه مسیرهای کلیدی، حمل‌ونقل دریایی سهم حدود ۹۰ درصدی از تجارت جهانی دارد و مسیر دریای شمال روسیه به عنوان یک مزیت راهبردی برای اتصال اروپا به آسیا، تقریباً نصف مسیر کانال سوئز طول دارد. پیش‌بینی می‌شود حجم جابه‌جایی کالا در این مسیر تا سال ۲۰۲۵ به ۲۳ میلیون تن برسد. در حوزه زمینی، کریدور بین‌المللی شمال-جنوب که روسیه، راه ایران، هندو و کشورهای خلیج فارس متصل می‌کند، نقشี فراتر از مسیر تجاری صرف داشته و می‌تواند زمینه‌هایگرایی اقتصادی و شکل‌گیری زنجیره‌های مشترک تولید و لجستیک را فراهم آورد.

آیا سقف دریافتی کارمندان در سال ۱۴۰۵ به ۱۳۰ میلیون تومان می‌رسد؟

افزایش پلکانی یا جهش نامتوازن؟

محاسبات نشان می‌دهد در صورت تثبیت این فرمول، سقف حقوق مدیران و کارکنان دارای دریافتی‌های بالا، نسبت به سال جاری با افزایشی حدود ۴۰ میلیون تومان مواجه خواهد شد؛ افزایشی که به‌مراتب بیش از رشد اسمی حقوق حداقل‌بگیران است. همین موضوع باعث شده برخی کارشناسان اقتصادی معتقد باشند که افزایش حقوق سال آینده، بار دیگر بیش از آنکه به بهبود معیشت کارکنان پایین‌دست منجر شود، به نفع دستگاه‌های اجرایی برخوردار و متمول تمام خواهد شد.

به باور منتقدان، تجربه سال‌های گذشته نشان داده است که پیوند زدن سقف دریافتی به حداقل حقوق، عملاً باعث «کشیده شدن» افزایش حقوق به سمت سطوح بالای درآمدی می‌شود؛ به‌گونه‌ای که هر در صد افزایش حداقل حقوق، چند برابر آن در سقف دریافتی‌ها خود را نشان می‌دهد.

استثنائاتی که سقف را بی‌اثر می‌کند

نکته قابل تأمل دیگر، وجود استثنائاتی است که در عمل، مفهوم «سقف حقوق» را با تردید مواجه می‌کند. طبق رویه‌های پیشین، این رقم ۱۳۰ میلیون تومان صرفاً سقف عمومی دریافتی محسوب می‌شود و در برخی دستگاه‌ها و بخش‌های خاص، امکان افزایش بیشتر نیز وجود دارد.

در صورت تداوم رویه سنوات قبل، سقف دریافتی خالص کارمندان و دولت می‌تواند به حدود ۱۲۰ میلیون

تومان در ماه برسد. با نزدیک شدن به زمان نهایی تصویب لایحه بودجه سال ۱۴۰۵، در مجلس شورای اسلامی دوباره بحث «سقف دریافتی حقوق‌بگیران» به یکی از محورهای اصلی توجه کارشناسان و افکار عمومی تبدیل شده است؛ موضوعی که در سال‌های

گذشته همواره محل مناقشه بوده و منتقدان آن را عامل تعمیق شکاف مزدی میان کارکنان دولت می‌دانند.

بر اساس فرمولی که اخیراً از سوی عضو هیات رئیسه مجلس اعلام شده، حداقل مبلغ قرارداد و حکم کارگزینی کارکنان دولت در سال ۱۴۰۵، از محل افزایش ۴۳ درصدی نسبت به سال جاری محاسبه می‌شود. مطابق این فرمول، حداقل دریافتی کارکنان در سال آینده از ۱۳ میلیون تومان فعلی به حدود ۱۸ میلیون و ۶۰۰ هزار تومان خواهد رسید.

اما آنچه این افزایش حداقلی را به موضوعی چالش‌برانگیز تبدیل کرده، نحوه تعیین سقف دریافتی حقوق‌بگیران است. طبق رویه‌ای که در احکام بودجه سنواتی سال‌های قبل اعمال شده، سقف دریافتی خالص کارکنان و مدیران دولت معمولاً ۷۰ درصد حداقل حقوق و حکم کارگزینی تعیین می‌شود. با تداوم این قاعده در بودجه ۱۴۰۵، سقف دریافتی خالص به رقمی در حدود ۱۳۰ میلیون تومان در ماه خواهد رسید.

اخبار

انحصار بازار خودرو باید با واردات شکسته شود

عضو کمیسیون اقتصادی مجلس با انتقاد از اقدامات خودروسازان گفت: در حالی که هزینه‌های تولید ریالی است و حقوق و دستمزد در سال جاری تنها ۲۰ درصد افزایش یافته، رشد ۱۰۰ درصدی قیمت خودروهای داخلی توجیهی ندارد و دولت باید با اجرای دقیق قانون واردات خودرو، آرامش را به این بازار بازگرداند.

علیرضا زندیان با انتقاد از رویه فعلی خودروسازان در قیمت‌گذاری محصولات خود گفت: علی‌رغم اینکه انتظار می‌رفت نظارت‌های دقیقی بر بازار صورت گیرد، متأسفانه به دلیل ضعف در نظارت، شرکت ایران خودرو در بازه زمانی کمتر از یک سال، سه بار اقدام به افزایش قیمت محصولات خود کرده است.

وی با زیر سؤال بردن مبانی اقتصادی این افزایش قیمت‌ها افزود: هزینه‌های تولید این خودروساز ریالی است. آیا در یک سال اخیر، هزینه‌های حقوق، دستمزد، انرژی و حمل‌ونقل این شرکت سه بار افزایش یافته است که این‌گونه با قیمت‌های رفتار می‌کنند؟ وقتی اعلام می‌شود محصولات تولید داخل هستند، مردم انتظار دارند قیمت‌گذاری آن‌ها نیز بر اساس واقعیت‌های اقتصادی ایران انجام شود.

نماینده مردم بیجار در مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: در سال جاری میزان افزایش حقوق و دستمزد حدود ۲۰ درصد بوده است؛ لذا به هیچ عنوان توجیهی ندارد که قیمت خودرو تولید داخل حدود صد درصد افزایش یابد. این شکاف قیمتی فشار مضاعفی را بر مصرف‌کننده واقعی وارد می‌کند.

عضو کمیسیون اقتصادی مجلس با اشاره به ضرورت مداخله نهادهای نظارتی خاطرنشان کرد: ورود سازمان بازرسی و رئیس‌جمهور به موضوع افزایش قیمت خودرو گام مثبتی است، اما باید توجه داشت که کلیدی‌ترین مؤلفه برای بازگشت آرامش به بازار، اجرای دقیق قانون مصوب مجلس مبنی بر واردات خودرو است. تنها با واردات است که شرایط رقابتی فراهم شده و منجر به افزایش کیفیت و تعدیل قیمت‌ها می‌شود.

زندیان خطاب به مدیران صنعت خودرو توصیه کرد: خودروسازان به جای تمرکز بر افزایش مستمر قیمت و بیانه‌جویی، باید بر مسئله کاهش هزینه‌های تولید و بهای تمام‌شده کار کنند تا فشار کمتری به مردم وارد شود.

وی در پایان تأکید کرد: امیدوارم مسئله تنظیم بازار خودرو در کوتاه‌مدت به نتیجه برسد و علاوه بر تسریع در روند واردات خودروهای نو و کارکرده، از گران‌فروشی و افزایش قیمت‌های پیاپی خودروسازان داخلی به‌طور جدی ممانعت شود تا معیشت مردم بیش از این تحت تأثیر نابسامانی‌های بازار خودرو قرار نگیرد.

مدیریت منابع ارزی مسیر تقویت ارزش پول ملی را هموار می‌کند

عضو کمیسیون اقتصادی مجلس گفت: مدیریت منابع ارزی مسیر تقویت ارزش پول ملی را هموار می‌کند و این مهم باید دولت‌مردمان با برنامه‌ریزی دقیق انجام دهند.

روح‌اله ایزدخواه با اشاره به اینکه اجرای صحیح قوانین از جمله قانون بانک مرکزی و برنامه هفتم پیشرفت می‌تواند در مهار تورم و کنترل نوسانات ارزی نقش تأثیرگذاری داشته باشد گفت: بی‌شک برای عبور از بحران‌های ارزی باید در مرحله نخست منابع ارزی مدیریت شوند و آن چیزی که اکنون از سوی دولت اتفاق نمی‌افتد و بانک مرکزی و تیم اقتصادی از آن غافل مانده‌اند؛ بنابراین باید به این مهم اشاره کرد که مدیریت منابع ارزی می‌تواند ارزش پول ملی را حفظ کند.

وی افزود: متأسفانه؛ بانک مرکزی تاکنون در اجرای مفاد قانون برنامه هفتم پیشرفت عزم و اراده‌ای نشان نداده است، لکن باید بیان شود مواد قانون مذکور صراحتاً بر مهار تورم و کنترل نوسانات ارزی تأکید کرده است و البته سازوکار اجرایی نیز در این قانون تدوین شده، اعلی‌ال‌حال اگر بانک مرکزی که مسئولیت سیاست‌های ارزی را عهده‌دار بوده به‌صورت صحیح قوانین را اجرا می‌کرد شاهد تلاطمات بازارهای گوناگون و تورم نبودیم.

عضو کمیسیون اقتصادی مجلس اظهار کرد: باید به‌صورت شفاف اعلام شود که ارزش پول ملی ما کاهش پیدا کرده است و همین موضوع نیز به نوسانات در بازار و گرانی‌ها دامن می‌زند که چنین مسئله‌ای به‌عدم اجرای صحیح قوانین از سوی متولیان امر و عدم برنامه کافی برای موضوعات اقتصادی بازمی‌گردد، در حال حاضر تیم اقتصادی دولت متغفل بوده و هیچ برنامه‌ای برای برون‌رفت از وضعیت ناپایدار اقتصادی نداردند که باید بیان شود بی‌برنامگی سم مهلک برای اقتصاد است.

این نماینده مردم در مجلس عنوان کرد: ریشه نوسانات ارزی، گرانی‌ها و تورم در حالی خشکیده می‌شود که بانک مرکزی به قوانین متعدد پولی و بانکی عمل کند و همچنین تیم اقتصادی دولت هم برنامه مدون و کارشناسی شده برای این موضوعات داشته باشد اما اکنون با پدیده بی‌برنامگی و سردرگمی از سوی مسئولان اقتصادی مواجه هستیم، به‌هر حال اگر به دنبال تحول در اقتصاد هستیم باید اجرای قوانین و برنامه‌ریزی دقیق از اولویت‌های اساسی دولت‌مردان باشد.

